

תשבץ העולם הזה 1203

אהרון גריזיס בן ה־18 מנתניה, מחבר תשבצים לא על מנת להתפרסם (אם כי גם זה לא יזיק, הוא מסביר) או לבזבז זמן. אהרון סבור כי פתירת וחבור תשבצים מגבירה את הידיעה והשניות בלשון ובמדעים בכלל, ל־ עדות הוא מגיש לנו תשבץ שיקשה לכם מאוד לפתור אם לא חעיינו ב־ אנציקלופדיה או אם לא יהיה לכם מזל בפתירת פרי עמלו של אהרון.

9	8	7	6	5	4	3	2	1
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60	61	62	63

מאוזן (1: רמטכ"ל
ישראלי לשעבר, 4)
משורר ספרדי, 10)
בעל חי זוחל, 11)
רסיס יליד, 13)
סלע, צוק, 14)
אריה, 15)
קטן, 16)
תואר חי, 17)
גנדי, 19)
פד, 20)
די גרמני, 22)
מרש אמנות ביי, 25)
רושלים, 26)
שית ממנו, 27)
מסיקים בושם, 28)
עוררין אפריקאי, 29)
התפרסם בהגינו על, 30)
כורי פחם, 31)
את הארמון, 32)
מזכיר הכללי הראש, 33)
שון של האו"ם, 34)
כרי שלא למען, 35)
רינה, 36)
עדה, 37)
דומינו בריטי ב־, 38)
צפון־אפריקה, 39)
עיר ביאפן ממערב, 40)
מין אריג דק ומשובח, 41)
מספיק, 42)
מח"ב מפא"י, 43)
מנת אוכל, 44)
מנושאי אר"ב, 45)
מזרח, ענף של עץ, 46)
מכשף, קוסם, 47)
פחת הסוככים, 48)
מאונך: 1) מצר קרום קברות ים־המלח, 2) גלגל מלאכותי, 3) סלע אדום, 4) משי פחת קומפוזיטורס גרמנית, 5) בן יונה, 6) אפרוח, 7) פסלון, 8) נהר שמוצאו בשווייץ, 9) משפחת לים תולדות, 10) ארה"ב, 11) מלת גוף לנסתר, 12) שחקן תיאטרון ישראלי צעיר, 13) בירת אמריקה, 14) צמח בצות ואגמים, 15) מילת־שליש, 16) מצב של חוסר־חיים, 17) דף, מדף, 18) חתנו של שלום עליכם ומתרגם יצירותיו, 19) סחורה שנמכרה בנויר עדשים, 20) פסיקאי רוסי ידוע, 21) ראש ממשלת בור, 22) מה, 23) ארצו של קאסטר, 24) שירה־חן האמריקאי, 25) אחת מאותיות הא"ב, 26) בתוכו, 27) אנה, בבקשה, 28) שני אחי שחקני כדורגל שהופיעו יחד בניבחרת יע, 29) ראש, 30) מלך בצה"ל, 31) סופר צרפת, 32) גלגל סלסול, 33) אחת מאותיות הא"ב, 34) כני לפה גדול של החיות הטורפות, 35) ניו יורק, 36) שנים, 37) שאינו פתוח.

להגיע לשלום הביאה אותו לאמצע־המסלול נואשים. וצייד־המכשפות בו הוחל, מאיים להביא תוך זמן קצר, למלחמת אזרחים — ואולי לכינון דיקטטורה צבאית פא־ שיסטית בארץ שהורתה לאירופה כולה את דרך הדמוקרטיה.

בריטניה

מיטען מיותר

תנועת העבודה הבריטית אינה מצטיינת באומץ־לב. כאשר נמצאה באופוזיציה, נהגה לצאת בהצהרות מפוצצות לתבוע שינויים קיצוניים. אולם עד עלותה לשלטון הוכיחה לא פעם כי בינה לבין המפלגה השמרנית לא מפריד אלא מזגם של מנהיגיה. הקהל הבריטי התל מרגיש בעובדה זאת. בשלוש הפעמים האחרונות בהם נקראו בוחריו האיים הבריטיים לקלפי, הם הצביעו בעד המשכת שלטון השמרנים, מתוך הנחה שבלאו הכי לא ישתנה מאומה. הדבר מדאיג, כמובן, את הנהגת הלייבור. אניורין בוזאן, ראש האגף השמאלי המנוח, רצה להלחם באדישות על־ידי התחרות קיצו־ גיות־יתר למפלגתו. מרבית העסקנים השל־ טים בכיפה — ובראשם היוג גייטסקל — בוחרים בדרך ההפוכה בדיוק.

הפועלים יקנו מניות. השבוע, כא־ שר נעלה ועידת הלייבור הכל־בריטית, הצ־ ליה גייטסקל לערוך שינוי בעקרונות מפ־ לגתו, הנוטל ממנה את העוקץ הפועלי. בדומה לב־גוריון בישראל, טען המנהיג הבריטי מזמן כי מפלגתו חייבת לנקוט בקו הבקובל על "כל העם, ליהפך ל־מפלגת עם". הדרך המעשית: ביטול עקרון הלאמת אמצעי־הייצור, קודש־הקדשים של כל תנו־ עה סוציאליסטית, החלפתו בעקרון "רכישת חלק פעיל באמצעי־הייצור הקאפיטליסטים על־ידי קניית מניות במיפעלים פרטיים ו־ על־ידי עידוד הקואופרציה".

היה זה העקרון שהפך בישראל את ה־ הסתדרות הכל־ישראל של מעטים השולטים על רבים, הביא לניחוחו של האיגוד המי־ קצועי החופשי.

כי כאשר הסוציאליזם מנסה להגשים את מטרותיו על־ידי הפיכתו לקאפיטליזם — הוא שוכח, לא אחת, את יעדו. בדומה למה שקרה בישראל, נראה היה שהסוציא־ ליום הבריטי ויתר על דרכו הרגילה, בחר, לעומת זאת, בדרך הקלה של רחמים פרי־ טים ושל שמירה על היש.

קונגו

הנביא השחור

בליאופולדוויל שוב הלמו, בלילה, תופי הגינגל הגדולים. הפעם לא היה זה קול הקורא לקרב. נאמניו של שימעון קיבאנגו רצו, בדרך זו, לבטא את דבקותם בדת משיחם, לפאר את זכר הקדוש האפריקאי. קיבאנגו נולד ב־1889 במחוז מפלי־המים הקונגואי, נקאמבה. כיום קוראים למקום נקאמבה־ירושלים, בהתאם לכתב־הקדוש של הכת. הנגר החוצה את העיירה ויוצר אגם הקדוש בעיני הקיבנגאים נקרא עתה ירדן. ב־1921 הופיע ישוע הכוזבי בפני נאמ־ ניו. בדרך מרוו הישראלי הקדום, הוא בחר בתלמידים, ציחה עליהם ללכת אחריו. לדברי אנשי הכת, הוא הכריז את הסמא גלבו, השיב את החיים לילד מבגנו, שנפ־ טר זמן קצר קודם לכן. כיוון ששד 1950, כאשר הוקמה האבאקו, מפלגתו של לזמובבה, לא היו קיימות ב־ קונגו מפלגות כלשהן, הצליח הנביא ה־ אפריקאי לרכז סביבו רבבות תלמידים. הם ראו בו, פשוט, תחילת לכומר הלבן — ותוך כריכה, גם לבעל־הבית הזר.

הקדוש מת בכדא. לתנועתו הדתית של שימעון קיבאנגו היתה, מאז 1921, סיס־ מה בלתי־דתית ביותר: "קונגו לבני הקונגו" אתגר זה לא היה לרוחם של הבלגים, שעצ־ רו את קיבאנגו, החזיקוהו במאסר ממושך. הם אף דנו אותו למיתה בעתון מרי, אך נמנעו מלבצע את פסק־הדין. הריגתו של קדוש־הכוזבים היה מביא למהומות־דמים, והשלטון הקולוניאלי הבלגי ידע זאת.

ב־1951 נפטר קיבאנגו בבית־הסוהר. מותו היה צריך לסיים, לכאורה, את הקאריירה שלו. אך כוחו — ולדברי תלמידיו: המאג־ — היה כה רב שבחשע השנים האחרונות אך גברה עוצמתה של דת הקיבנגאים. כיום מונה הכת, לדברי בנו של קיבאנגו, יוסף דיאנגניה, כשלושה מיליון נאמנים. כוח רב יותר מזה של הכת הירושלמית הזעומה שהפכה, במרצות 2000 שנה, ל־ אחת הדתות הגדולות ביותר בעולם.

צרפת

צייד המכשפות

ישראלי, שנתנסה במאבק הישוב נגד המנדט הבריטי, היה חש בבית: באולם בית־הדין הצבאי שבבית־הכלא שרש־מידי ניצבו צעירים תוססים וערבים לבושים ב־ הידור. אשמתם: הם סייעו, באיסוף כסף ובהפצת תעמולה, לתנועת השיחרור האל־ גיירית, פעלו ברשת ויאנסון למען יסתיים מה שכל צרפת מכנה: המלחמה המזוהמת. היו שם נאשמים מכל הסוגים: סטודנטים וסטודנטיות, אנשירוח ופועלים, כרי ש־ חילו עליהם תקנות לשעת חירום הצרפ־ תיות, הושבו על אותו ספסל־הנאשמים ה־ צבאי גם כמה אנשי ה־1.7.9, שנתפשו בצרפת. מועזות במיוחד היתה עדותה של הנא־ שמת ויאנץ כהן הצעירה: "טענתי שה־ 1.7.9 הינו אירגון אנטישמי", היא אמרה. "העירו לי שאסור לי לסייע למורדים כי הנני יהודיה, הראהתי על כך הרבה בכלא. נכון, אני יהודיה, נוכחתי בכך במלחמה. בימים ההם הלשינו על משפחתי וגיר־ שוה למחנות. ראיתי שרוב הצרפתים מתח־ טים בשיחור־נפש ובאס־מעשה כשמתרח־ טים לעיניהם דברים שאינם נוגעים בהם, כפי שהם סבורים.

"ואילו אני סבורה שא־אפשר לטעון ש־ היהודים והערבים מוגדים אלו לאלו, הדתות שלהם קרובות. באלגיריה, שוכן המיסגד לא פעם בצד בית־הכנסת. הערבים והיהוד־ דים מדברים לא אחת את אותה השפה, עובדים באותם המקצועות, בונים כאחד ל־ חברה האלגירית הגבוהה. חברה זו מנצ־ לת את הבורגנות היהודית באלגיריה, מבלי לקבל אותה לשורותיה". המשיכה הלוחמת הצעירה: "באלגיריה, האנשים הקוראים בקול, אלגיריה הצרפתית, הינם גם האנשים הקוראים, מחת ליהודים." **מרי ה־121.** עם תום המשפט הצבאי, זכו 14 נאשמים לעונשי־מאסר של 10 שנים. אחרים זכו לעונש קל יותר, תשעה שוחררי־ פעולת רשת־ההתנגדות של הפילוסוף ה־ צרפתי שנלחם נגד המלחמה נגד דה־גול, נמלט לחוץ־לארץ כשרשתו נתפשה, דיר־ בנה את אנשי־הרוח והפילוסופים. לאחר ש־ עתונות השמאל התנגדה זמן ממושך למתן עזרה לפ־121, יצאו לפתע 121 אינטלקטוא־ אלים, השמנת והסולת של חייה־הרוח־ה־ שעשועים הצרפתיים, בהנהגה שהצדיקה בדיוק את מה שגינסון עשה.

על העצומה התנוססו שמות פאר כגון אלה של הסופרת סימון דה־בובואר; הפילוסוף גיאן פול סארטר; השחקנית סימון סיניורה; הסופרים פרנסואז סאגאן, אנורה שווארץ־בארט; הבמאים פרנסואז טריפו וא־ לאך רנא; ורבים אחרים. נאמר בין היתר בהצהרת־האינטלקטוא־ לים: "על מלחמת אלגיריה להפסק... אדם בעל מצפון חייב להתנגד למצב ה־ קיים... הסרבנות הינה חובה...". מרי אורח־האירופי זה הוציא את ה־ שלטונות מן הכלים. בעוד השתוללה בחר־ צות פאריס הפגנת־הלאומנים החמורה ביותר מאז עלות דה־גול לשלטון, גופצה זגוגיות השבועון של סרב־שרייבר "אכספרס". הוש־ מעו קריאות, "לתלות את סארטר!" הודיעה הממשלה כי אף אחד מן החותמים לא יורשה ליהנות משרותים ממשלתיים כלשהם. פירוש של דבר: הראיוו והטלביזיה לא יזכירו את הירושמה האובדת, את במאי 400 המזלזות, את סרטיה של בעלת פרס האוסקר סיניורה; התיאטרון המממון על־ ידי השלטון (הכולל ממיטב תיאטרות צרפת) לא ישתמש במחזותיו של אדמונד ר־ קע להפיכה. הדמוקראטים הצרפתיים לא ישובו בחיבוק ידיים. הפגנות־נגד, סערות לא פחות, יצאה לרחובות פאריס. עשרות ארגונים ציבוריים, מהסתדרות הסטודנטים ואיגוד המורים האוניברסיטאיים ועד לאי־ גודים מיקצועיים שונים תמכו בעמדת ה־ 121. המקבץ הספרותי של היום־היום השמרני לה מונד סירב להשתתף בשידורי טלביזיה עד שיוסר האיסור על שיתוף 121 אנשי־ הרוח בחייה־הרוח של צרפת.

במהומה שנוצרה, לא שם איש לב לידי־ עות תאומות שהופיעו בעתונות: הממשלה אסרה על הגנראל בדימס סאלאן, מפקד כו־ חות שהודח על־ידי דה־גול בעתון לאומנות קיצונית, להשתתף באלגיריה. וגנראל חיל־ האויר גיהוה ביקש להתפטר, הצהיר שהוא, לפחות, יישאר באלגיריה, יעסוק בפוליטיקה. הכח המשיכה המלחמה המזוהמת להרעיל את אחירת צרפת. אייכולתו של דה־גול

* הקובעות כי כל הקסור באיזושהי דרך למורדים, יובא בפני בית־דין צבאי.